

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 36/2009 од 15.5.2009. године.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се: подстицаји за запошљавање ради стварања услова за равноправно укључивање особа са инвалидитетом на тржиште рада; процена радних способности; професионална рехабилитација; обавеза запошљавања особа са инвалидитетом; услови за оснивање и обављање делатности предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом и других посебних облика запошљавања и радног ангажовања особа са инвалидитетом; друга питања од значаја за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом.

Члан 2.

Овај закон заснива се на начелима:

- 1) поштовања људских права и достојанства особа са инвалидитетом;
- 2) укључености особа са инвалидитетом у све сфере друштвеног живота на равноправној основи - у складу са професионалним способностима;
- 3) подстицања запослености особа са инвалидитетом на одговарајућим радним местима и у одговарајућим условима рада;
- 4) забране дискриминације особа са инвалидитетом, у складу са законом;
- 5) једнаких права и обавеза;
- 6) родне равноправности особа са инвалидитетом.

Члан 3.

Особа са инвалидитетом, у смислу овог закона, јесте лице са трајним последицама телесног, сензорног, менталног или душевног оштећења или болести које се не могу отклонити лечењем или медицинском рехабилитацијом, које се суочава са социјалним и другим ограничењима од утицаја на радну способност и могућност запослења или одржања запослења и које нема могућности или има смањене могућности да се, под равноправним условима, укључи на тржиште рада и да конкурише за запошљавање са другим лицима.

Незапослена особа са инвалидитетом јесте особа из става 1. овог члана, од 15 до 65 година живота, која није у радном односу нити је на други начин остварила право на рад, спремна да ради или прихвати професионалну рехабилитацију ради запошљавања и активно тражи запослење и води се на евиденцији незапослених лица код организације надлежне за послове запошљавања.

Послодавцем, у смислу овог закона, сматра се домаће или страно правно или физичко лице које запошљава једно или више лица, односно Република Србија за запослене у државним органима, аутономна покрајина за запослене у покрајинским органима и јединица локалне самоуправе за запослене у органима јединице локалне самоуправе.

Члан 4.

Права утврђена овим законом остварује особа са инвалидитетом која има утврђен статус особе са инвалидитетом.

Статус особе са инвалидитетом има:

- 1) ратни војни инвалид;
- 2) мирнодопски војни инвалид;
- 3) цивилни инвалид рата;
- 4) лице коме је извршена категоризација и друго лице коме је утврђена инвалидност, у складу са законом;
- 5) лице коме је, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању, утврђена категорија инвалидности, односно преостала радна способност;
- 6) лице коме се, у складу са овим законом, процени радна способност сагласно којој има могућност запослења или одржања запослења, односно радног ангажовања.

Члан 5.

Ако поједина питања овим законом нису другачије уређена, на права и обавезе особа са инвалидитетом примењују се прописи из области радних односа, пензијског и инвалидског осигурања, забране дискриминације, безбедности и здравља на раду, запошљавања и других области.

II. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Члан 6.

Особа са инвалидитетом, у складу са овим законом, може да оствари право:

- 1) на утврђивање статуса и процену радне способности;
- 2) на подстицање запошљавања, радне и социјалне укључености и афирмацију једнаких могућности на тржишту рада;
- 3) на мере и активности професионалне рехабилитације;
- 4) на запошљавање под општим условима;
- 5) на запошљавање под посебним условима;
- 6) на мере активне политике запошљавања;
- 7) на запошљавање у посебним организованим облицима запошљавања и радног ангажовања особа са инвалидитетом;
- 8) на друга права у складу са законом.

Члан 7.

Особа са инвалидитетом има обавезу:

- 1) да се одазове на позив за процену радне способности и утврђивање статуса;
- 2) да се укључује у образовање, школовање, усавршавање, стручно оспособљавање и обуку;
- 3) да активно тражи запослење;
- 4) да прихвати професионалну рехабилитацију;
- 5) да сарађује са стручним радницима у току професионалне рехабилитације, запошљавања и рада и поштује радну и технолошку дисциплину;
- 6) да прихвати мере активне политике запошљавања;
- 7) да прихвати запослење, у складу са професионалним способностима.

III. ПРОЦЕНА РАДНЕ СПОСОБНОСТИ

Члан 8.

Процена радне способности и могућности запослења или одржања запослења обухвата медицинске, социјалне и друге критеријуме којима се утврђују могућности и способности особе са инвалидитетом неопходне за укључивање на тржиште рада и обављање конкретних послова самостално или уз службу подршке, употребу техничких помагала, односно могућности запошљавања под општим или под посебним условима.

Особи са инвалидитетом којој није процењена радна способност иста се, у циљу утврђивања могућности запослења или одржања запослења, процењује у складу са овим законом.

Члан 9.

Захтев за процену радне способности подноси се организацији надлежној за послове запошљавања.

Изузетно, захтев за процену радне способности подноси се организацији надлежној за послове пензијског и инвалидског осигурања - уз захтев за остваривање права на инвалидску пензију.

Налаз, мишљење и оцену у погледу радне способности и могућности запослења или одржања запослења даје орган вештачења организације надлежне за послове пензијског и инвалидског осигурања.

Решење о процењеној радној способности и могућности запослења или одржања запослења доноси организација надлежна за послове запошљавања, као поверени посао, на основу налаза, мишљења и оцене органа вештачења из става 3. овог члана.

По жалби на решење из става 4. овог члана решава министар надлежан за послове запошљавања.

Ближи начин, трошкове и критеријуме за процену радне способности и могућности запослења или одржања запослења споразумно прописују министар надлежан за послове запошљавања, министар надлежан за послове здравља и министар надлежан за послове пензијског и инвалидског осигурања.

IV. ПОДСТИЦАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Члан 10.

Послове подстицања запошљавања особа са инвалидитетом обавља организација надлежна за послове запошљавања.

Члан 11.

Послови подстицања запошљавања особа са инвалидитетом јесу:

- 1) афирмација једнаких могућности особа са инвалидитетом на тржишту рада;
- 2) организовање и спровођење мера и активности професионалне рехабилитације;
- 3) остваривање права на мере активне политике запошљавања, односно мере за подстицање самозапошљавања и запошљавања особа са инвалидитетом;
- 4) обезбеђивање техничке, стручне и финансијске подршке за прилагођавање послова, радног места или послова и радног места, укључујући и техничка и технолошка помагала у циљу повећања могућности запошљавања или одржања запослења особа са инвалидитетом;
- 5) праћење ефеката радне и социјалне укључености особа са инвалидитетом;
- 6) сарадња са организацијама и удружењима особа са инвалидитетом, послодавцима и другим органима и организацијама у циљу подстицања запошљавања и укључености особа са инвалидитетом;
- 7) други послови који се обављају с циљем повећања запослености и укључивања особа са инвалидитетом на тржиште рада.

V. ПРОФЕСИОНАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА

Члан 12.

Под професионалном рехабилитацијом особа са инвалидитетом подразумева се организовање и спровођење програма мера и активности у циљу оспособљавања за одговарајући посао, запошљавања, одржања запослења, напредовања или промене професионалне каријере.

Члан 13.

Професионална рехабилитација особа са инвалидитетом спроводи се применом мера и активности које обухватају:

- 1) каријерно вођење, професионално информисање, саветовање и индивидуални план запошљавања;
- 2) радно оспособљавање, доквалификацију, преквалификацију и програме за стицање, одржавање и унапређивање радних и радно-социјалних вештина и способности;
- 3) појединачне и групне, опште и прилагођене програме за унапређење радно-социјалне интеграције;
- 4) развој мотивације, техничку помоћ, стручну подршку, праћење и процену резултата професионалне рехабилитације;
- 5) индивидуални саветодавни рад, који укључује помоћ у прихватању сопствене инвалидности са становишта могућности укључивања у рад и поједине мере професионалне рехабилитације;
- 6) едукацију и тренинг семинаре за послодавце, стручна лица за радно оспособљавање и професионалну рехабилитацију особа са инвалидитетом и друга лица;
- 7) предлоге и обуку за примену адекватних техничких и технолошких решења у циљу подизања ефикасности особе са инвалидитетом у учењу и раду, као и службе подршке;
- 8) друге активности.

Ближе услове, критеријуме и стандарде за спровођење мера и активности професионалне рехабилитације споразумно прописују министар надлежан за послове запошљавања, министар надлежан за послове здравља и министар надлежан за послове образовања.

Члан 14.

Носиоци послова професионалне рехабилитације, поред организације надлежне за послове запошљавања, могу бити и предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом, образовне установе и други облици организовања који испуњавају услове, критеријуме и стандарде за спровођење мера и активности професионалне рехабилитације.

Члан 15.

Мере и активности професионалне рехабилитације спроводе носиоци послова професионалне рехабилитације на основу програма који садржи:

- 1) опис мере и активности, односно опис посла и појединих операција;
- 2) начин практичног и теоријског извођења мере и активности;
- 3) техничке, просторне, програмске, кадровске и организационе услове;
- 4) трајање програма;
- 5) потребна средства;
- 6) друге услове за спровођење појединих мера и активности.

За спровођење мера и активности професионалне рехабилитације из члана 13. став 1. тач. 2), 3), 6) и 7) овог закона носиоци послова професионалне рехабилитације прибављају одобрење министарства надлежног за послове запошљавања које се издаје по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове безбедности и здравља на раду, организације надлежне за стручно образовање одраслих и удружења или организација особа са инвалидитетом.

Члан 16.

Организација надлежна за послове запошљавања може закључити уговор о спровођењу мера и активности професионалне рехабилитације са другим носиоцем послова професионалне рехабилитације - у зависности од потреба особа са инвалидитетом и тржишта рада.

Члан 17.

У оквиру професионалне рехабилитације, сагледавањем свих фактора који могу утицати на унапређење услова рада и подизање ефикасности особе са инвалидитетом на радном месту, врши се процена професионалних могућности и врсте мера и активности које ће се спроводити као део целокупне рехабилитације, односно социјалне и радне укључености појединца ради запошљавања или одржања запослења.

Члан 18.

О спроведеној професионалној рехабилитацији из члана 13. тач. 2) и 6) овог закона носилац послова професионалне рехабилитације који је спровео мере и активности издаје уверење.

Члан 19.

Трошкове професионалне рехабилитације особа са инвалидитетом, чија је радна способност смањена због повреде на раду или професионалне болести, насталих након ступања на снагу овог закона, сноси послодавац код кога је особа са инвалидитетом у радном односу у време настанка повреде на раду или професионалне болести.

Трошкове професионалне рехабилитације осталих особа са инвалидитетом сноси организација надлежна за послове запошљавања.

Члан 20.

Запослена особа са инвалидитетом, за време трајања професионалне рехабилитације, има право на одсуство са рада код послодавца код кога је у радном односу.

Запосленој особи са инвалидитетом не може да престане радни однос због одсуства са рада до кога је дошло у време трајања професионалне рехабилитације.

За време трајања професионалне рехабилитације запослена особа са инвалидитетом има право на накнаду зараде у висини 100% просечне зараде остварене у претходна три месеца пре укључивања у мере и активности професионалне рехабилитације, с тим да накнада зараде не може бити мања од минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду.

Члан 21.

Незапослена особа са инвалидитетом за време трајања професионалне рехабилитације не заснива радни однос.

Незапослена особа са инвалидитетом која је укључена у мере и активности професионалне рехабилитације из члана 13. тач. 2), 3) и 7) овог закона, има право на новчану помоћ за време трајања програма, и то:

- 1) за трошкове превоза за себе и пратиоца, уколико је потребан, у висини неопорезованог износа, у складу са законом;
- 2) у висини од 20% од минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду месечно, за време трајања професионалне рехабилитације, ако се професионална

рехабилитација изводи у трајању од најмање 100 часова и ако особа са инвалидитетом није корисник новчане накнаде на основу незапослености, у складу са законом.

О правима из става 1. овог члана одлучује организација надлежна за послове запошљавања, у складу са законом којим се уређују послови запошљавања.

VI. ЗАПОШЉАВАЊЕ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Члан 22.

Особе са инвалидитетом запошљавају се под општим или под посебним условима.

Члан 23.

Запошљавањем особа са инвалидитетом под општим условима сматра се запошљавање код послодавца без прилагођавања послова, радног места или послова и радног места.

Запошљавањем особа са инвалидитетом под посебним условима сматра се запошљавање код послодавца уз прилагођавање послова, радног места или послова и радног места.

Под прилагођавањем послова подразумева се прилагођавање радног процеса и радних задатака.

Под прилагођавањем радног места подразумева се техничко и технолошко опремање радног места, средстава за рад, простора и опреме - у складу са могућностима и потребама особе са инвалидитетом.

Прилагођавањем се може обезбедити и стручна помоћ, као подршка особи са инвалидитетом код увођења у посао или на радном месту, кроз саветовање, оспособљавање, услуге асистенције и подршку на радном месту, праћење при раду, развој личних метода рада и оцењивање ефикасности.

Члан 24.

Обавеза запошљавања, у смислу овог закона, јесте обавеза сваког послодавца који има најмање 20 запослених да има у радном односу одређени број особа са инвалидитетом.

Послодавац који има од 20 до 49 запослених дужан је да има у радном односу једну особу са инвалидитетом.

Послодавац који има 50 и више запослених дужан је да има у радном односу најмање две особе са инвалидитетом, и на сваких наредних започетих 50 запослених по једну особу са инвалидитетом.

Члан 25.

Новоосновани послодавац нема обавезу запошљавања из члана 24. овог закона, у трајању од 24 месеца од дана оснивања.

Члан 26.

Послодавац који учествује у финансирању зарада особа са инвалидитетом у предузећу за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом или социјалном предузећу и организацији ослобађа се обавезе запошљавања оног броја особа са инвалидитетом чије зараде финансира.

Учешће у финансирању зараде особе са инвалидитетом из става 1. овог члана не може бити мање од 50% просечне зараде у привреди Републике Србије према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Члан 27.

Послодавац који, у поступку јавне или друге набавке, изврши финансијске обавезе из уговора о пословно-техничкој сарадњи са предузећем за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом, као и из уговора о куповини производа или вршењу услуга тог предузећа, изузев обавеза насталих у реализацији уговора из области трговине на велико - у вредности од 20 просечних зарада у привреди Републике Србије према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике у моменту закључења уговора, ослобађа се обавезе запошљавања једне особе са инвалидитетом из члана 24. овог закона, за наредних 12 месеци од дана извршења обавезе.

Члан 28.

Оснива се буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом (у даљем тексту: Буџетски фонд).

Буџетски фонд из става 1. овог члана оснива се на неодређено време и њиме управља министарство надлежно за послове запошљавања.

Члан 29.

Послодавац који не запосли особе са инвалидитетом у складу са чланом 24. овог закона плаћа пенале у висини троструког износа минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду, за сваку особу са инвалидитетом коју није запослио.

Пенале из става 1. овог члана послодавац је дужан да уплати на рачун прописан за уплату јавних прихода буџета Републике Србије приликом исплате зарада и накнада зараде, а најкасније до 30. у месецу за претходни месец.

Обавеза уплате пенала престаје са месецом у коме је послодавац запослио прописан број особа са инвалидитетом.

Средства из става 2. овог члана представљају приход Буџетског фонда и користе се за подстицање запошљавања, професионалну рехабилитацију и посебне облике запошљавања и радног ангажовања особа са инвалидитетом.

VII. МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Члан 30.

Активна политика запошљавања особа са инвалидитетом подразумева мере и подстицаје усмерене на подизање мотивације, запошљавање и самозапошљавање особа са инвалидитетом, у складу са законом.

Члан 31.

Послодавац који запосли особе са инвалидитетом које се запошљавају под посебним условима може да оствари право на рефундацију примерених трошкова прилагођавања радног места за запошљавање тих лица.

Члан 32.

Послодавац који запосли на неодређено време особу са инвалидитетом без радног искуства има право на субвенцију зараде за ту особу у трајању од 12 месеци.

Субвенција зараде из става 1. овог члана остварује се у висини минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду.

Члан 33.

О подстицајима за запошљавање из чл. 31. и 32. овог закона одлучује организација надлежна за послове запошљавања, на основу захтева послодавца.

Захтев из става 1. овог члана подноси се у року од 30 дана од дана заснивања радног односа са особом са инвалидитетом.

Општим актом организације надлежне за послове запошљавања утврђују се ближи услови и мерила за остваривање права из чл. 31. и 32. овог закона.

VIII. ПОСЕБНИ ОБЛИЦИ ЗАПОШЉАВАЊА И РАДНОГ АНГАЖОВАЊА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Члан 34.

Посебни облици запошљавања и радног ангажовања особа са инвалидитетом, који имају за циљ запошљавање, односно радно ангажовање и побољшање квалитета живота особа са инвалидитетом, могу бити организовани као:

1) предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом;

2) радни центри;

3) социјално предузеће и организација.

1. Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом

Члан 35.

Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом јесте правно лице које запошљава и врши професионалну рехабилитацију особа са инвалидитетом, у складу са овим законом.

Члан 36.

Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом може да оснује Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, привредно друштво, удружење особа са инвалидитетом или друго правно или физичко лице, у циљу отварања нових радних места и запошљавања особа са инвалидитетом.

Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом може обављати делатност под условом:

1) да има у радном односу на неодређено време најмање пет особа са инвалидитетом;

2) да, у односу на укупан број запослених, има у радном односу на неодређено време најмање 50% особа са инвалидитетом, од чега најмање 10% особа са инвалидитетом које могу да се запосле само под посебним условима;

3) да има одговарајући простор и одговарајућу техничку и другу опрему за радно оспособљавање и рад особа са инвалидитетом;

4) да има запослена стручна лица за радно оспособљавање и професионалну рехабилитацију особа са инвалидитетом, уколико предузеће запошљава више од 20 особа са инвалидитетом, односно ангажована стручна лица уколико предузеће запошљава мање од 20 особа са инвалидитетом, и то:

- једно лице за извођење практичне наставе и обуке за послове за које се оспособљавају особе са инвалидитетом,

- једно лице за послове пружања професионалне асистенције запосленим особама са инвалидитетом,

- једно лице - саветника за интеграцију на радном месту;

5) да има дозволу за обављање делатности.

Члан 37.

Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом уписује се у регистар привредних субјеката надлежног органа, уз претходно прибављену дозволу министарства надлежног за послове запошљавања.

Дозвола из става 1. овог члана издаје се по прибављеном мишљењу министарства надлежног за послове здравља, министарства надлежног за послове социјалне политике и министарства надлежног за послове образовања.

Предузећу за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом које у току обављања делатности престане да испуњава услове утврђене чланом 36. овог закона министарство надлежно за послове запошљавања одузима дозволу.

Министарство надлежно за послове запошљавања води евиденцију издатих дозвола.

Члан 38.

На оснивање, управљање, повезивање, организацију, рад, као и обављање делатности предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом примењују се прописи који се односе на привредна друштва, ако овим законом није другачије прописано.

Члан 39.

Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом, у оквиру своје делатности, спроводи програме мера и активности професионалне рехабилитације из члана 13. тач. 2), 3) и 7) овог закона:

1) за особе са инвалидитетом запослене у предузећу за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом;

2) за ученике средњих школа који стичу образовање по програмима за ученике са сметњама у развоју;

3) за особе са инвалидитетом које су укључене у мере и активности професионалне рехабилитације.

Члан 40.

Предузећу за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом се из буџета Републике Србије, односно из Буџетског фонда, месечно рефундирају средства на име учешћа у зарадама у висини од 50% просечне зараде у привреди Републике Србије према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике - по запосленој особи са инвалидитетом.

Члан 41.

Предузећу за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом могу се обезбедити и средства за побољшање услова рада, унапређење производних програма, увођење стандарда, побољшање квалитета производа и пружених услуга, прилагођавање радних места или у друге сврхе.

Средства из става 1. овог члана обезбеђују се из буџета Републике Србије, односно из Буџетског фонда.

Члан 42.

Захтев за доделу средстава из члана 41. овог закона подноси се министарству надлежном за послове запошљавања и садржи извештај о реализацији пословања, биланс стања и успеха у претходној години, план пословања за период у коме се користе та средства, број и структуру запослених особа са инвалидитетом и друге чињенице битне за доделу и коришћење средстава.

Извештај о наменском коришћењу средстава предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом доставља министарству надлежном за послове запошљавања шестомесечно и након завршетка улагања.

У случају ненаменског коришћења средстава предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом дужно је да додељена средства врати са припадајућом законском затезном каматом.

2. Радни центар

Члан 43.

Радни центар јесте посебан облик установе која обезбеђује радно ангажовање као радно терапијску активност особа са инвалидитетом које се не могу запослити или одржати запослење ни под општим ни под посебним условима, односно чији је радни учинак мањи од једне трећине радног учинка запосленог на уобичајеном радном месту.

Радни центар може да обавља делатност под условом да ангажује на радно терапијским активностима најмање пет особа са инвалидитетом, односно да ангажује на радно терапијским активностима најмање 80% особа са инвалидитетом у односу на укупан број радно ангажованих и запослених.

Радно ангажовање особа са инвалидитетом у радном центру јесте дуготрајан облик професионалне рехабилитације, у складу са психичким и физичким способностима и жељама особе са инвалидитетом и могућностима радног центра.

У радном центру може се, на основу уговора са установом социјалне заштите за смештај корисника и уз сагласност старатеља, обезбедити радно ангажовање корисника смештаја који испуњавају услове из ст. 1. и 3. овог члана.

За време радног ангажовања у радном центру особа са инвалидитетом остварује право на новчану помоћ из члана 21. овог закона.

Радно ангажовање као радно терапијска активност особа са инвалидитетом може се обезбедити и у установи социјалне заштите за смештај корисника и код послодавца посредством радног центра, под условима и на начин који прописује министар надлежан за послове социјалне политике.

Члан 44.

Радни центар могу да оснују Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и организације особа са инвалидитетом или организације њихових законских заступника.

Просторно техничке услове, стручну оспособљеност запослених и друге услове за рад радног центра споразумно прописују министар надлежан за послове запошљавања и министар надлежан за послове социјалне политике.

3. Социјално предузеће и организација

Члан 45.

Социјално предузеће, у смислу овог закона, јесте привредно друштво које се оснива за обављање делатности која је усмерена на задовољење потреба особа са инвалидитетом, и које, независно од укупног броја запослених, запошљава најмање једну особу са инвалидитетом.

Социјално предузеће послује у складу са прописима о привредним друштвима.

Социјална организација, у смислу овог закона, јесте други облик организовања који се оснива за обављање делатности која је усмерена на задовољење потреба особа са инвалидитетом и који запошљава најмање једну особу са инвалидитетом.

Социјално предузеће и организација дужни су да део прихода који остварују обављањем делатности улажу у унапређење услова рада, радних вештина, социјалне интеграције, животног стандарда и задовољења потреба особа са инвалидитетом.

IX. НАДЗОР

Члан 46.

Министарство надлежно за послове запошљавања врши надзор над радом ималаца јавних овлашћења у вршењу послова државне управе поверених овим законом.

Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона врши министарство надлежно за послове запошљавања, преко инспектора.

Начин издавања, садржину и изглед легитимације инспектора прописује министар надлежан за послове запошљавања.

Члан 47.

Изузетно од члана 46. овог закона, инспекцијски надзор над спровођењем овог закона у погледу остваривања права, положаја и заштите особа са инвалидитетом које су у радном односу врши Инспекторат за рад, у складу са прописима из области рада и безбедности и здравља на раду, а контролу испуњавања обавезе запошљавања и наплату пенала врши Пореска управа, у складу са прописима о пореском поступку и пореској администрацији.

Члан 48.

Начин праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начин доказивања извршења те обавезе споразумно прописују министар надлежан за послове запошљавања и министар надлежан за послове финансија.

X. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 49.

Новчаном казном од 200.000,00 до 1.000.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице - организација надлежна за послове запошљавања, носилац послова професионалне рехабилитације, предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом, ако:

- 1) не обавља послове подстицања запошљавања особа са инвалидитетом (члан 11);
- 2) не спроводи или спроводи супротно одредбама овог закона мере и активности професионалне рехабилитације (члан 13);
- 3) мере и активности професионалне рехабилитације спроводи без прибављеног одобрења (члан 15. став 2);
- 4) не изда уверење о стручној оспособљености (члан 18);
- 5) обавља делатност, а не испуњава услове прописане овим законом (члан 36. став 2);
- 6) не спроводи или спроводи супротно одредбама овог закона мере и активности професионалне рехабилитације (члан 39);
- 7) не користи наменски средства за побољшање услова рада унапређење производних програма, увођење стандарда, побољшање квалитета производа и пружених услуга, прилагођавање радних места или у друге сврхе (члан 41. став 1).

Новчаном казном од 10.000,00 до 50.000,00 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у правном лицу.

Члан 50.

Новчаном казном од 200.000,00 до 1.000.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице, ако:

- 1) не сноси трошкове професионалне рехабилитације (члан 19. став 1);
- 2) не омогући запосленој особи са инвалидитетом одсуство са рада за време трајања професионалне рехабилитације (члан 20. став 1);
- 3) не испуни обавезу запошљавања особа са инвалидитетом или пријави да је запослена особа која се не сматра особом са инвалидитетом у складу са овим законом (члан 24).

Новчаном казном од 10.000,00 до 50.000,00 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у правном лицу.

Новчаном казном од 5.000,00 до 400.000,00 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и предузетник.

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 51.

У предузећу за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом које је основано у складу са законима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона, удео државне својине у својини предузећа утврдиће се у складу са Законом о средствима у својини Републике Србије ("Службени гласник РС",

бр. 53/95, 3/96, 54/96, 32/97, 64/99, 44/99 и 101/05), у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Поступци приватизације предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом покренути пре дана ступања на снагу овог закона прекинуће се до утврђивања удела државне својине у својини предузећа, на начин утврђен у ставу 1. овог члана.

Члан 52.

Даном ступања на снагу овог закона, постојећа предузећа за радно оспособљавање и запошљавање инвалида настављају да раде на начин и под условима под којима су уписани у регистар.

Предузеће за радно оспособљавање и запошљавање инвалида основано пре ступања на снагу овог закона ускладиће статус, организацију и општа акта са одредбама овог закона, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, односно у року од 60 дана од дана окончања поступка утврђивања удела државне својине у својини предузећа.

Члан 53.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о радном оспособљавању и запошљавању инвалида ("Службени гласник РС", бр. 25/96 и 101/05).

Члан 54.

Надлежни министри донеће ближе прописе на основу овлашћења из овог закона, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Организација надлежна за послове запошљавања дужна је да донесе општа акта и усклади организацију на основу овлашћења из овог закона, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 55.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одредбе чл. 24. и 29. овог закона почињу да се примењују протеком рока од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.